

slag; men jeg vil dog tillade mig ved Siden af denne Erklæring at gøre opmærksom paa, at Prisen for de Huse, som ifølge dette Forslag skulle kunne overdrages Huusmændene, efter Forslaget bliver bestemt paa en anden Maade end Prisen for de andre Leiehuse, som ligge paa de kongelige Domainer, idet disse komme ind under Lovens § 3. Det forekommer mig at være noget modsigende, at man bestemmer Prisen forskjelligt for de Huse, der af Staten ere leiede ud paa første Haand, og de Huse, der af Staten ere leiede ud paa anden Haand. Efter det Forslag, der foreligger, ville de Huse, der ere leiede ud paa anden Haand, blive billigere for de Bedkommende end de Huse, der ere leiede ud paa første Haand. Det kan jeg nu ikke have Noget imod for mit Bedkommende, men paa den anden Side troer jeg, at det havde været ønskeligt, om de Huse, Staten leier ud paa første Haand, kunde være bestemte til Salg lige saa billigt, og ialfald finder jeg det ikke rigtigt, at Priserne bestemmes efter to forskjellige Regler.

Formanden: Jeg turde dog bemærke, at det er meget misligt at tale om forskjellige Sider af Salen. Der er ikke nogen berettiget Adskillelse af Thinget i forskjellige Sider. Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds har Ordet.

Monrad: Ja, maatte jeg dog ikke give en lille Forklaring med Hensyn til hvad den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 1ste District (Wegener) yttrede. Jeg troer, det er meget let at forstaae, at de tre ærede Medlemmer, som have talt, ere blevne ubehageligt berørte ved Forslaget (Nei! Tscherning: Nei, overraskede!); thi de ærede Rigsdagsmænd ere Fjender af Monopoler. Men der er imidlertid eet Monopol, som de gjerne ville have: Interesse for Bondestanden (Nei! Ja!), og, skøndt jeg ikke troer, at det er vel erhvervet, troer jeg dog, at det er Noget, som de troe at have et Slags Hævd paa at være i udelukkende Besiddelse af. Jeg troer tværtimod, at dette Forslag ingenlunde er det eneste Beviis paa, at Mænd, som tværtimod ikke samstemme med dem, alligevel og ligesaafuldt interessere sig for Bondestanden (Ja!).

B. Christensen: Det er bedst at lade

Historien dømme om dette (Hør!). Vi forvort Bedkommende henstille ganske trostigt Dommen til den (Hør!).

Tscherning: Jeg vil kun tillade mig en personlig Bemærkning. Jeg for min Part gjør intet Krav paa Monopol. Jeg overlader Enhver af De Herrer, om De ville følge Opfordringen til at deeltage med mig i at stille Forslag til Bondestandens Tary. Jeg har rigtignok ikke været heldig i saa Henseende hidtildags; det er det Æneste, jeg beklager mig over.

Jesperen: Jeg vil blot tillade mig at gøre opmærksom paa, at den største Betænkelighed, jeg har ved dette Forslag, er, at disse opførte Huse kunne med fuld Ret og Foie være den nærværende Gaardfæsters Eiendom; idet det er muligt, at han selv har opført dem til et bestemt Brug; og hans Arvinger ville altsaa, naar Fæstet ophører, være berettigede til at tage dem bort. Under dette Forhold synes det mig derfor misligt, at Staten som Eiendomsherre skulde træde imellem og sige: denne hans Eiendom skal fratages ham, idet man overdrager ham hele Fæstegaarden til Sie.

Tscherning: Dette Exempel skulde ellers synes mig at være gunstigt; det kan stedse findes sin Anvendelse siden.

N. Sørensen: Til hvad den ærede Rigsdagsmand for Odense Amt sidst bemærkede om Bøndernes Eiendomsret til slige Huse, skal jeg bemærke, at denne Eiendomsret, ifald den er der, og ifald saadanne Huse virkelig findes, dog er af samme Slags som alle andre Fæsternes Eiendomsret til de Bygninger, de selv have sat til og ved deres Gaarde; denne Eiendom af Bygningen er aldeles betinget af Herfæstets, eller her af den kongl. Bestyrrelses Myndighed til at lade Bygningen staae der. Da nu denne Eiendomsret til Bygningerne for Fæsteren, hvad enten den er partiel eller fuldstændig, er indbefattet under samme Lov ved Afhændelse af hele Bøndergodset, kan det ingen Forskiel gjøre, at slige Huse komme ind under lige Vilkaar til Afhændelser af samme Slags. Det gjør ikke den Forskiel med Hensyn til Prisen, som blev paastaet af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te District (J. N. Hansen); thi, dersom der bliver